

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Corrupt besturen

Neumann, F.

Citation

Neumann, F. (1987). Corrupt besturen. *Bestuurskundige Berichten*, 2(3), 13-15. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233061>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233061>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

- 1.3. "Bestuurlijke organisatie op subnationaal niveau". Hierbij gaat het om overheidsorganisaties, die zijn ontstaan door functionele decentralisatie, zoals waterschappen en grootstedelijke agglomeraties.
- 1.4. "De organisatie van openbare orde en veiligheid", waarbij politie en rechterlijk apparaat onder de loep worden genomen.
- 1.5. "De structuur en het functioneren van het openbaar bestuur buiten Nederland".

Het tweede programma richt zich op de beleidsprocessen en beleidsvelden, waarbij voornamelijk de aandacht uitgaat naar besluitvorming en sturing. Op welke wijze en met welke middelen signaleert de overheid problemen en hoe lost zij die op. Het gaat hierbij om een drietal projecten:

- 2.1. "Besluit- en beleidsvorming in buitengewone omstandigheden (crisisbesluitvorming)".
- 2.2. "Sturing en sturingsinstrumenten" houdt zich bezig met keuze en werking van sturingsinstrumenten, agendavorming, sturingsstijl en socialisatie als sturingsinstrument.
- 2.3. "Sturing, organisatie en implementatie". Dit onderzoek vindt plaats op de volgende terreinen: welzijnsbeleid, onderwijsbeleid, landbouwbeleid, economisch beleid, energievoorziening, ruimtelijke ordening en milieubeleid.

Het laatste programma is continue en systematische aandacht, onderzoek en analyse ten behoeve van de ontwikkeling van het wetenschapsgebied van de bestuurskunde. Dit vooral door het interuniversitair karakter van de studierichting en het integratief hoofdvak bestuurskunde daarbinnen. Dit programma kent als projecten:

- 3.1. De bestuurskundige leerboeken.
- 3.2. De bestuurskundige meet- en regelleer.
- 3.3. De integratie en multidisciplinariteit.

- 3.4. De toepassing van de bestuurskundige inzichten.
- 3.5. De ethische en normatieve problemen bij het openbaar bestuur. Het laatstgenoemde project is, denk ik, zeer interessant als men kijkt naar situaties als bij het A.B.P., de bouwsubsidies, maar ook bij de toepassing van de tweeverdienerswet.

Dit verslag brengt, hoop ik, een systematiek in de dynamische wereld van het Leids bestuurskundig onderzoek. Ik geef toe dat de projecten kort zijn weergegeven, maar het artikel dient dan ook als kader voor de inhoudelijk verdiepende onderzoeksartikelen in de volgende nummers van Bestuurskundige Berichten. In deze artikelen hopen wij een antwoord te gaan geven op de vraag: "Wie of wat was er eerder: het vak bestuurskunde of de bestuurskundig onderzoeker?".

Café-Brasserie

HET HUIS DE BIJLEN

Morsstraat 60
Leiden
Tel. 071 - 125671

corrupt besturen

Onderstaand artikel kwam tot stand na een reis door Mexico, waarbij gedurende vijf dagen Mexico City werd aangedaan. Een al sinds drie jaar in de stand wonende Nederlander was zo gastvrij het reisgezelschap te ontvangen en bekend te maken met het Mexicaanse leven.

door: Frank Neumann

Twintig miljoen inwoners, een zware industrie, twaalf miljoen auto's, een klein aantal villa's en een ontelbaar aantal krotten vormen tezamen Mexico City, een stad die de twijfelachtige reputatie heeft de grootste en ook meest vervuilde ter wereld te zijn.

Hoe bestuur je zo iets? Dat is een vraag die ook Ramon Aguirre, de chef van het districto federal Mexico (er is geen burgemeester), zich dagelijks stelt. De grootste problemen van de stad, de armoede en de vervuiling, lijken onoplosbaar. De armoede omdat Mexico nog steeds bij de groep derde-wereldlanden hoort met de grootste buitenlandse schulden en een economie die totaal afhankelijk is van een de laatste jaren steeds goedkoper geworden olie. De vervuiling omdat Mexico in een bergkom ligt, op een hoogte van 2500 meter, zodat de vervuilde warme lucht die opstijgt uit de stad, niet kan ontsnappen vanwege de koude luchtlaag erboven. Natuurlijk is het makkelijk beleidsmaatregelen te bedenken, die de problemen tenminste ten dele oplossen: Een

meer rechtvaardige inkomensverdeling, een beperking van het aantal auto's en een strengere milieuwetgeving voor de zware industrie. Een groot aantal initiatieven wordt dan ook ontplooid door de kersverse minister van Ecologie en een oneindig aantal door hem ingestelde commissies. Vaak zijn die initiatieven in eerste aanleg bijzonder constructief, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van een programma voor sociale woningbouw voor de allerarmsten. Maar alles gaat mis bij de uitwerking: corruptie, samen met een totaal gebrek aan coördinatie, reduceert iedere poging tot beleidsuitvoering tot een nutteloze inspanning. Bij het bouwen van de appartementencomplexen voor de armen werden de ambtenaren die de constructiekwaliteit controleerden omgekocht door de aannemers. Om de bouw winstgevender te maken, werd het cement niet meer van het door overheidswege opgedragen twee delen grint, een deel zand gemaakt, maar van twee delen zand en een deel grint. Gevolg: ook zonder de aardbeving van 1985 was het appartementencomplex vroeg of laat wel ingestort, enkele duizenden doden veroorzakend. Zo zijn er talloze voorbeelden: vervuilende industrieën die de milieu-inspecteurs omkopen, ontwikkelingsgelden die worden gebruikt voor het financieren van de bouw van prestige-objecten als luxueuze hotels en politie-agenten die je aanhouden omdat je in een verkeerde kleur auto

rijdt en ze geld nodig hebben voor het ontbijt. Iedereen doet mee aan het instandhouden van het corruptiesysteem. Van Juan Perez, de Mexicaanse Jan de Vries, tot aan de politieke top, belichaamd door president Miguel de la Madrid en familie. Alleen de onderste laag van de bevolking (20% van de bevolking is goed voor 0.2% van het nationale inkomen) wordt er niet echt veel beter van, het corruptiesysteem werkt cumulatief naar boven toe. Bij de politie: De politieman op straat moet op speciale feestdagen, zoals kerstmis, een cadeau geven aan zijn baas, die hem oogluikend zijn corruptie toestaat; de baas van de politieman op straat geeft op zijn beurt weer een cadeau aan zijn baas enz. enz. De politiechef is uiteindelijk één van de rijkste inwoners van de stad, mede omdat de grote jongens uit de onderwereld hem grif geld toeschrijven. De politiechef bezit drie helikopters en huizen over het hele land, waaronder enkele in Acapulco en Cancun, de meest luxeuze badplaatsen. En dat terwijl hij officieel net genoeg verdient om één huis te kopen. Iedereen weet het, maar iedereen houdt zijn mond. Het corruptiesysteem is een van de belangrijkste veroorzakers van de scheve inkomensverdeling, die het duidelijkste zichtbaar is in Mexico City. De dure winkels aan de mooie Paeso de la Reforma staan in schril contrast met de krottenwijken in het noorden, waar het grootste gedeelte van de bevolking op vuilnisbelten leeft. Soms lopen de uitwassen van het systeem zo uit de hand, dat de Mexicanen zelf vinden dat er iets gedaan moet worden. Dan worden er een aantal nieuwe regels bedacht, en controlerende instanties in het leven geroepen. Op die manier is de bureaucratie de laatste jaren explosief gegroeid en daarmee ook weer de corruptie. Het genationaliseerde bankwezen, verenigd in Banamex en het staatsoliebedrijf Pemex, zijn daarvan het slachtoffer geworden, of liever, de uiteindelijke gebruikers. Als er bijvoorbeeld geld

De politici, de geestelijkheid en de straatverkopers: iedereen doet eraan mee.

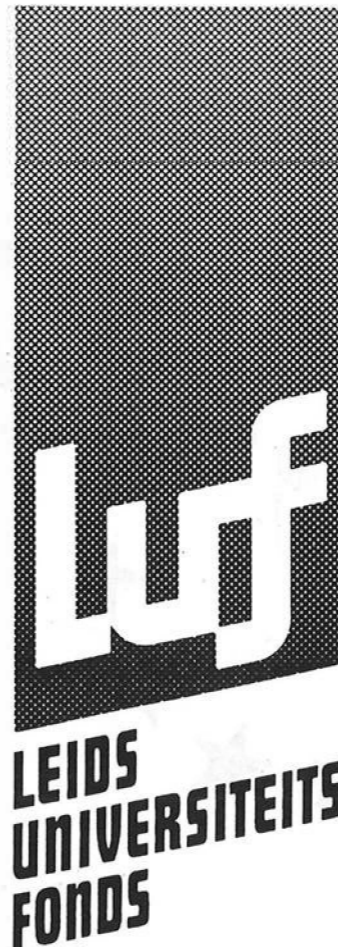

opgenomen moet worden, dan kan dat alleen maar als er van het opnamebewijs zes copien zijn gemaakt, allen voorzien van stempel en handtekening. De tankwagens van de Pemex zijn in een dermate slechte staat dat ze bij leveranties herhaaldelijk spontaan ontploffen. Degenen die van mening zijn dat het corruptiesysteem onontbeerlijk is omdat het zorgt dat de minstverdienenden er op die manier nog wat op vooruit gaan en de vrijheid van ondernemers vergroot wordt, zitten op het verkeerde spoor. In Mexico hebben de kosten van het systeem de baten allang overtroffen. De efficiëntie op de markt van vraag en aanbod naar productiemiddelen is ernstig verstoord, de minstverdienenden kunnen niet meer deelnemen aan een door corruptie te duur geworden maatschappelijk leven en er worden miljoenen uitgegeven aan de vorming van beleid dat in de realiteit nooit geïmplementeerd wordt op de bedoelde manier: corruptiecultuur zal wel nooit verdwijnen in Mexico. Er zijn de laatste tijd wel signalen dat sommige groepen in de samenleving er tegen in opstand komen, maar het fundamentele obstakel

voor bestrijding is: het ter discussie stellen van corruptie is het ter discussie stellen van de betrouwbaarheid van de regering in het algemeen en van de president en zijn familie in het bijzonder. En de democratie dan? Mexico is officieel een democratie, maar door middel van legale en illegale (corruptie) middelen wordt het één-partijstelsel in stand gehouden. De presidentsverkiezingen zijn in feite alleen maar een referendum om de door de PRI (Partido Revolucionario Institucional) benoemde presidentskandidaat te legitimeren. De president benoemt behalve zijn kandidaat-opvolger ook nog de gouverneurs van de verschillende staten en de chef van het federale district Mexico, waarin Mexico City ligt. Dat gaat al zestig jaar zo, en een grote verandering van het democratische- en corruptiesysteem is dus op korte termijn niet te verwachten. Wie nu denkt dat er niets meer werkt in Mexico heeft ongelijk. De economie is nog steeds in betere staat dan die van de andere contadora-landen en het

niveau van industriële ontwikkeling ligt op een hoger peil dan in bijvoorbeeld Indonesië. Het zou alleen nog veel beter kunnen gaan als corruptie zou verminderen. Misschien dat de werelddbank zijn eisen moet verscherpen of dat er meer controle moet komen op de uitgifte van gelden voor ontwikkelingssamenwerkingsprojecten. Er moet in elk geval snel iets gebeuren, want als de olieprijs in de toekomst zou dalen, stort de Mexicaanse economie als een kaartenhuis ineen.

Bronnen: Gesprekken met een in Mexico wonende Nederlander
Folders van de Mexicaanse ambassade
The Economist
Geschiedenis na 1945, J.L. Heldring, Uitgeverij het spectrum.

FROM LEIDEN WITH LUF

Het LUF is het Leids Universiteits-Fonds. Wij maken mogelijk wat anders niet kan. En dat is niets teveel gezegd.

Tallose activiteiten in en rond de Leidse Universiteit dreigen schipbreuk te lijden omdat er geen geld voor is.

Vaak brengt het LUF dan uitkomst. Met een CURSUS SOLLICITEREN bijvoorbeeld. Met een TEKSTVERWERKINGSCENTRUM voor studenten. Met SUBSIDIE voor excursies of congressen of voor een vakblad, toneelvoorstelling of lustrumviering.

Wie houden het LUF in stand?

Duizenden trouwe contribuanten - alumni en studenten van de Leidse Universiteit.

Onze vraag: Wordt u één van hen?

Stichting Leids Universiteits-Fonds
Ropenburg 61, 2311 GJ Leiden
Tel: 071-13 05 03 en 277 266